

Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse

Eksamensoppgave i TIØ4295 Bedriftsøkonomi

Faglig kontakt under eksamen: Morten Kringstad

Tlf.: 922 09 794

Eksamensdato: Tirsdag 29 November

Eksamenstid (fra-til): 09:00 – 13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: D - Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt.

Bestemt, enkel kalkulator tillatt.

Annen informasjon: Alle oppgavene består av flervalgsoppgaver (multiple choice) der svarene skal skrives på eget svarskjema. Hvert spørsmål har fire svaralternativ der bare ett er korrekt. Galt svar gir 0 poeng. Hvis du markerer mer enn et svaralternativ på en oppgave, blir det regnet som galt svar.

Målform/språk: Bokmål/Norsk

Antall sider (uten forside): 8

Antall sider vedlegg: 0

Informasjon om trykking av eksamensoppgave

Originalen er:

1-sidig ☐ **2-sidig** ☐

sort/hvit ☐ **farger** ☐

skal ha flervalgskjema

Kontrollert av:

16 November 2016

Dato

Sign

Oppgave 1

I balansen i årsrapporten er utsatt skattefordel:

- a) langsiktig gjeld
- b) kortsiktig gjeld
- c) et omløpsmiddel
- d) et anleggsmiddel

Oppgave 2

Selskap A selger varer for 250 000 kr til selskap B. Varene leveres den 20. desember 2012. Selskap B betaler fakturaen den 3. februar 2013. I selskap A sitt årsregnskap for 2012 vil de nevnte 250 000 kr vises som:

- a) Gjeld
- b) Kostnad
- c) Egenkapital
- d) Inntekt

Oppgave 3

Et selskap legger frem følgende balanse:

Anleggsmidler 3 300 000	Egenkapital 2 300 000
	Langsiktig gjeld 3 700 000
Omløpsmidler 5 000 000	Kortsiktig gjeld 2 300 000

Selskapets arbeidskapital er:

- a) 1 000 000
- b) 1 300 000
- c) 2 700 000
- d) 5 000 000

Oppgave 4

Et selskap fører sitt normalkostregnskap for 2010 etter selvkostmetoden og oppnår et produksjonsresultat på 398 200 kr. Inngående varebeholdning er på 785 000 kr, mens utgående varebeholdning er på 697 000 kr. Dersom selskapet hadde brukt bidragsmetoden, ville inngående varebeholdning vært vurdert til 298 300 kr, mens utgående varebeholdning ville vært vurdert til 264 860 kr. Hva ville resultatet blitt dersom selskapet hadde brukt bidragsmetoden?

- a) 343 640 kr
- b) – 54 560 kr
- c) 507 320 kr
- d) 452 760 kr

Oppgave 5

Standarden for direkte materialer for et produkt er 20 kg til en standardpris på kr 0,75 per kg. Sist periode ble det tilvirket 56 000 enheter av produktet. Mengdeavviket ble ufordelaktig med kr 30 000. Hvor mange kg ble virkelig forbrukt i perioden?

- a) 1 160 000
- b) 1 080 000
- c) 1 200 000
- d) 784 000

Oppgave 6

Dersom lønnsutbetalingen på kr 100 000 i en periode inneholdt et forskudd på kr 10 000, overtidsbetaling fra en tidligere periode på kr 5000, hva blir lønnskostnaden for perioden? Se bort fra feriepenger, arbeidsgiveravgift og andre sosiale kostnader.

- a) 85 000
- b) 105 000
- c) 95 000
- d) 70 000

Oppgave 7

Med begrepet produktivitet menes:

- a) At vi utnytter råvarer eller tid effektivt.
- b) Forholdet mellom produksjonsmengde og ressursbruk.
- c) Forholdet mellom effektivitet og ressursbruk.
- d) Alle svarene ovenfor er riktige.

Oppgave 8

Et selskap har en lønnskostnad på 665 583 kr i oktober. Arbeidsgiveravgift er 14,1% og feriepenger er 12%. Hvor mye blir avsatt til feriepenger i denne måneden?

- a) 62 500 kr
- b) 82 250 kr
- c) 79 870 kr
- d) 70 000 kr

Oppgave 9

Et selskap har følgende balanse pr. 01.01.2017.

Debet		Kredit	
Maskin	600 000	Egenkapital	350 000
Varer	250 000	Gjeld	550 000
Kontanter	50 000		
Sum	900 000	Sum	900 000

I løpet av 2017 skjer følgende:

Vi kjøper varer for 980 000. På slutten av året er varebeholdningen på 120 000. Vi mottar 1 200 000 i betaling for solgte varer
Maskinen avskrives med 150 000
Vi betaler 180 000 i avdrag på lånet (ingen renter).

På slutten av året (pr. 31.12.2017) er kontantbeholdningen og egenkapitalen:

- a) Kontanter = 90 000 og egenkapital = 410 000
- b) Kontanter = 270 000 og egenkapital = 290 000
- c) Kontanter = 90 000 og egenkapital = 290 000
- d) Kontanter = 270 000 og egenkapital = 410 000

Oppgave 10

En bedrift produserer robåter og har registrert følgende kostnader for en normalperiode:

Avdeling:	Materialav-	Tilvirkningsav-	Salgs- og adm.avdeling
Direkte material	3 000 000		
Direkte lønn		5 000 000	
Indirekte kostnader	600 000	2 000 000	2 120 000

Bedriften benytter selvkost i sine kalkyler. For de indirekte kostnadene i materialavdelingen skal direkte material benyttes som fordelingsgrunnlag og for de indirekte kostnadene i tilvirkningsavdelingen skal direkte lønn benyttes som fordelingsgrunnlag. Salgs- og administrasjonskostnader kalkuleres inn som et prosenttillegg av tilvirkningskost.

Bedriften har fått inn bestilling på en robåt. Til denne båten regner de med å bruke 25 000 kr i direkte material og 55 000 kr i direkte lønn. Selvkost for denne båten blir:

- a) 122 500 kr
- b) 124 833 kr
- c) 128 400 kr
- d) 135 355 kr

Oppgave 11 (alle beløp i kr)

Nåverdimetoden forutsetter at prosjektets kontantstrøm kan reinvesteres til en rente lik:

- a) Internrenten
- b) Kalkulasjonsrenten
- c) Bankrente
- d) Ingen av de overnevnte alternativer

Oppgave 12

En av de nevnte alternativene er ikke en del av årsregnskapet. Hvilken?

- a) Noteopplysningene
- b) Balanseregnskapet
- c) Resultatregnskapet
- d) Styrets årsberetning

Oppgave 13

En bedrift produserer og selger produktene A og B med dekningsbidrag per enhet på henholdsvis 158 kr og 180 kr. Begge produktene bearbeides i to maskiner kalt maskin 1 og maskin 2. En enhet av produkt A bruker 2 min i maskin 1 og 8 min i maskin 2. En enhet av produkt B bruker 7 min i maskin 1 og 3 min i maskin 2. Maskin 1 har en kapasitet på 52 000 min per år, mens maskin 2 har en kapasitet på 48 000 min per år. Hvor mange enheter bør bedriften produsere og selge pr. år av produktene A og B?

- a) A = 0 og B = 7 429
- b) A = 3 600 og B = 6 400
- c) A = 6 400 og B = 3 600
- d) A = 6 000 og B = 0

Oppgave 14

Dersom total kapitalrentabiliteten er 9.6 % og resultatgraden er 8 %, blir kapitalens omløpshastighet:

- a) 1,20
- b) 0,83
- c) 7,68
- d) 0,80

--

Oppgave 15

Med prosjektet anskaffelseskost forstår vi:

- a) Den samlede utgiften til prosjektet.
- b) Prosjektets samlede investeringssum.
- c) Alle normale kostnader forbundet med å få prosjektet driftsklart.
- d) Alle utsagnene ovenfor er riktige.

Oppgave 16

Et prosjekt som medfører en investering på 80 mill kr i produksjonsutstyr gir et årlig innbetalingsoverskudd på 30 mill kr i 3 år. Hva må utrangeringsverdien på produksjonsutstyret være (det utstyret selges for etter 3 år) for at prosjektet skal gi en internrente på 10%?

- a) 7,18 mill kr
- b) 8,00 mill kr
- c) 3,12 mill kr
- d) 5,20 mill kr

Oppgave 17

Du tar opp et annuitetslån på 5 000 000 kr til 3,8 % rente p.a. Lånet skal betales ned over 30 år. Renter og avdrag betales etterskuddsvis en gang i året. Hvor mye betaler du i avdrag det siste året?

- a) 282 170 kr
- b) 10 330 kr
- c) 271 840 kr
- d) 298 523 kr

Oppgave 18

Tenk deg et selskap som har 2 mill i gjeld og 6 mill i egenkapital. Dersom egenkapitalavkastning etter skatt er 31,8 % og lånerente etter skatt er 5,04 %, hva blir avkastning til totalkapitalen?

- a) 31.8%
- b) 18.42%
- c) 25.10 %
- d) 27.34%

Oppgave 19

En aksje kjøpes for $P_0 = \text{kr } 350$. De neste 5 årene mottar aksjonæren et årlig utbytte på kr 30. (Første utbetaling kommer om ett år.) Etter 5 år selger han aksjen for kr 410. Hvilken avkastning gir dette?

- a) 11.31%
- b) 11.67%
- c) 17.14%
- d) 11.80%

Oppgave 20

For et selskap er det regnet ut følgende kontantstrømmer fremover; 7491 (2017) 7918 (2018) 8314 (2019) 8730 (2020) og 9166 (2021). Det legges til grunn en videre vekstfaktor på 5% og et avkastningskrav på 17%. Gjelden er på 31259. Alle tall i tusen kroner. Hva er verdien av egenkapitalen til dette selskapet basert på en kontantstrømsmodell? (tall i tusen kroner)

- a) 62800
- b) 31259
- c) 89371
- d) 31540

Oppgave 21

I tilvirkingsbedriften AS har omstillingskostnadene blitt redusert fra kr 20 til kr 2 per enhet etter at nye datastyrt maskiner ble installert. I arbeidet med å redusere lagerbeholdningene, har ledelsen beregnet at lagringskostnadene må økes fra kr 8 per enhet til kr 32 per enhet på grunn av tidligere feilkalkulering. Hva betyr dette for den optimale bestillingsmengde?

- a) Vi har ikke nok informasjon til å kunne vite det.
- b) Den optimale bestillingsmengde vil øke.
- c) Den optimale bestillingsmengde vil forbli den samme.
- d) Den optimale bestillingsmengde vil kunne reduseres.

Oppgave 22

Utgangspunktet for bedriftens øvrige delbudsjetter og hovedbudsjetter er

- a) Investeringsbudsjettet.
- b) Resultatbudsjettet.
- c) Produksjonsbudsjettet.
- d) Salgsbudsjettet.

Oppgave 23

Bilkomponentfabrikken tilvirker årlig 10 000 enheter av Del 33 Volvo. Komponenten har følgende kostnadsbilde:

Direkte materialer:	kr 20000
Direkte lønn	kr 55 000
Indirekte variable tilvirkningskostnader	kr 45 000
<u>Indirekte faste tilvirkningskostnader (driftsuavhengige)</u>	<u>kr 70 000</u>
Totale tilvirkningskostnader	kr 190 000

En spesialtilvirker har tilbudt å leieprodusere delen for kr 18 per enhet. Dersom tilbudet aksepteres kan bilkomponentfabrikken leie ut frigjort areal for kr 15 000 per år. I tillegg er det kr 4 per enhet i reversible faste kostnader knyttet til tilvirkningen. Bør bilkomponentfabrikken outsource delen, og i så fall hvorfor?

- a) Nei, fordi det er kr 5 000 billigere å tilvirke den selv.
- b) Ja, fordi det er kr 10 000 billigere å kjøpe den.
- c) Nei, fordi det er kr 15 000 billigere å tilvirke den selv.
- d) Ja, fordi det er kr 25 000 billigere å kjøpe den.

Oppgave 24

En bedrift kan selge så mye den vil av produktene 1,2,3,4. Maskinen som bearbeider produktene har imidlertid begrenset kapasitet. Følgende opplysninger er tilgjengelig:

	Produkt 1	Produkt 2	Produkt 3	Produkt 4
Maskintid per enhet	1 time	1 time 30min	40 min	50 min
Dekningsbidrag per enhet	kr 1150	kr 1900	kr 700	kr 1000

Hvilket produkt vil du anbefale at bedriften prioriterer for å oppnå størst mulig lønnsomhet?

- a) Produkt 1.
- b) Produkt 2.
- c) Produkt 3.
- d) Produkt 4.

Oppgave 25

Du selger to konkurrerende produkter. Produkt A selges for kr 230 per kg eks. mva med en bruttofortjeneste på 40%. Produkt A er et meget godt merkenavn. Produkt B har en bruttofortjeneste på 50% og selges for kr 168 per kg eks mva. Begge produktene har tilnærmet lik kvalitet. Anta at en kunde kommer inn for å kjøpe produktet. Hvilke kriterier vil du da prioritere etter dersom du ønsker å selge det produktet som gir deg størst lønnsomhet?

- a) Bruttofortjeneste i % per kilo.
- b) Bruttofortjeneste i kr per salgsvolum.
- c) Bruttofortjeneste i % per salgskrone.
- d) Både a og b.

Oppgave 26

Kostnadsbilde for en tilvirkning av 10000 enheter av produkt A årlig er gitt ved:

Tilvirkningskostander

VEK	kr 200
Faste kostnader per år	kr 1 000 000

Salgs og adm. kostnader

VEK	kr 40
Faste kostnader per år	kr 1 500 000

Dersom virksomheten beregner 20% påslag på selvkost, hva blir salgsprisen for A?

- a) 588
- b) 490
- c) 655
- d) 465

Oppgave 27

Wilson og Co (WC) har fått en forespørsel om å levere 20 000 enheter av en spesiell komponent til en porselensprodusent. Det er nødvendig å investere 500 000 kr i produksjonsutstyr for å klare oppgaven. Avkastningskravet for slike investeringer er 20%. WC har beregnet at årlige salgs- og adm. kostnader knyttet til komponenten blir kr 200 000. WCs tilvirkningskostander per enhet er beregnet til kr 20 per enhet. Den målsatte prisen blir derfor:

- a) 25
- b) 30
- c) 35
- d) 40

Oppgave 28

Indirekte tilvirkningskostnader

- a) Inkluderer transportkostnader av ferdigvarer til kundene
- b) Kan være både variable og faste
- c) Inkluderer alle virksomhetens faste kostnader
- d) Inkluderer alle virksomhetens direkte lønnskostnader

Oppgave 29

Dersom den skjulte verdien i bedriftens varelager øker i løpet av året, hvilken lønnsomhetsmessig effekt får dette?

- a) Resultatet i perioden blir undervurdert
- b) Resultatet i perioden blir overvurdert
- c) Det får igjen effekt.
- d) Vi mangler informasjon for å fastslå dette med sikkerhet.

Oppgave 30

Dersom et lønnsomt selskap gjeldsfinansierer sin vekst, hvilke av de følgende nøkkeltallene vil bli størst.

- a) Totalrentabiliteten.
- b) Egenkapitalrentabiliteten.
- c) Resultatgraden.
- d) Alle alternativene er riktige.